

Ny ambitiøs og ansvarlig AI-satsning

Konkurrenceevnen for Danmark er på spil. Teknologiuudviklingen kræver accelereret dansk indsats. Nu. Dansk Erhverv foreslår ambitiøs – og ansvarlig – dansk AI agenda.

Alle taler om AI efter det har fået sit folkelige gennembrud med ChatGPT. Og er der én teknologi, som for alvor bliver afgørende for fremtidens samfund, økonomi og jobskabelse – ja, så er det nok kunstig intelligens. Men hvordan gør Danmark og danske virksomheder sig gældende? Kan vi konkurrere med de globale tech-giganter eller skal vi finde vores egne veje?

Ét er sikkert: Fortsætter vi den nuværende kurs, taber vi markedsandele i den globale konkurrence, hvor investeringerne i AI i USA og Kina langt overstiger Europa. I alt blev der i 2022, ifølge CB insights, investeret over 140 mia. dollars i AI-start-ups. De største investeringer skete i USA, hvor der blev investeret 85 mia. dollars i 2022. På andenpladsen kom Kina med 15 mia. dollars. Til sammenligning blev der i hele Europa investeret 14,5 mia. kr. i AI-start-ups i 2022. Dertil kommer de massive investeringer i AI blandt etablerede, globale tech-virksomheder, hvor USA og Kina også fører an.

Selvom vi i Danmark, i hvert fald tidligere, har ført an i forhold til offentlig digitalisering, har vi mistet terræn. Vi formår ikke at skalere og skabe nye digitale virksomheder og succesfulde forretningsmuligheder i stort nok omfang. Grundlæggende handler det om dansk (og europæisk) konkurrenceevne. Det kræver handling.

Samtidig står vi overfor en arbejdskraftsudfordring af dimensioner pga. faldende befolkningsudvikling. Det stiller store spørgsmål ved, hvordan vi opretholder og moderniserer det velfærdssamfund, vi har opbygget. Her bliver kunstig intelligens og automatisering nødt til at være en af løsningerne. Ellers har vi ikke en chance for at opretholde og udbygge et moderne sundhedsvæsen, hjemmepleje eller andre dele af den offentlige og private sektor, som skriger på hænder.

Men der er også muligheder – de kræver dog handling: Vi udnytter aktuelt ikke i tilstrækkelig grad de styrkepositioner og muligheder Danmark har for at blive et foregangsland for både innovativ og ansvarlig brug af kunstig intelligens. Det skal der laves om på – vi skal op i omdrejning.

Tilbage i 2019 lancerede den daværende regeringen en ambitiøs strategi for kunstig intelligens med 24 initiativer, der skulle styrke udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens i Danmark. Desværre blev finansieringen til strategien sparet væk så de fleste af initiativerne blev aldrig realiseret

Derfor foreslår Dansk Erhverv en langt mere ambitiøs dansk indsats ift. kunstig intelligens med udgangspunkt i følgende elementer:

- 1) **Forbedrede muligheder for investeringer i AI** og tiltrækning af risikovillig kapital til data-drevne forretningsmodeller.

USA og Kina investerer massivt i kunstig intelligens. Mere end 90 pct. af de globale investeringer og antal patenter er gennem de sidste ti år foretaget af virksomheder i USA og Kina. I USA er udviklingen drevet af de store teknologigiganter og mange start-ups, mens udviklingen i Kina i høj grad er drevet af statslige investeringer. Skal Danmark og Europa gøre sig gældende i den konkurrence, skal vi markedsføre os på ansvarlig AI – som er

sikker, grøn og bidrager til sundhed, velfærd, inklusion m.v. Men skal vi lykkes med det, kommer vi ikke udenom, at det kræver flere investeringer og kapital.

Selv når der korrigeres for befolkningsstørrelse, er Danmark stadig bagud på point - efter sammenlignelige lande som Sverige, Israel og Finland. Det gælder både i forhold til private investeringer og antallet af ansøgte patenter i kunstig intelligens. Vi har brug for en ambitiøs plan, der adresserer barrierer og styrker incitamenterne til investeringer i kunstig intelligens i Danmark. Læs Dansk Erhvervs generelle iværksætterudspil ”[Fra iværksætter til vækstsætter 2023](#)”, som også vil komme AI-dagsorden til gode.

Som et første skridt foreslår Dansk Erhverv at fremme udviklingen og skaleringen af danske AI-iværksættere -og virksomheder ved at afsætte midler i regi af Innovationsfonden og Danmarks Eksport- og Investeringsfond med specifikt **fokus på finansiering af virksomheder, der udvikler kunstige intelligens-løsninger**. Samtidig bør begge fonde have et særligt fokus på start-ups og scale-ups i forbindelse med den foreslåede fokusering på investeringer i kunstig intelligens. Der er brug for en fælles indsats fra både offentlige og private parter. Derfor foreslår Dansk Erhverv, at der samlet set afsættes 500 mio. kr. til finansiering af AI-projekter. De 250 mio. afsættes på Innovationsfonden og Eksport- og Investeringsfondens budgetter. De resterende 250 mio. kr. skal komme fra private aktører.

- 2) En målrettet indsats for at **fastholde og assistere danske AI-virksomheder**. Danske AI-virksomheder oplever manglende incitament til at udvikle og fastholde deres forretning i Danmark.

Usikkerhed om reglerne må ikke være en barriere for, at anvendelse og deling af data bliver en kilde til innovation og vækst i dansk erhvervsliv. Derfor er der behov for øget adgang til vejledning og rådgivning om reglerne for ejerskab og rettigheder ved anvendelse og deling af data. En mere proaktiv myndighedstilgang kan bidrage til at skabe klarhed over reglerne for virksomhedernes brug af data, bistå med tilpasning til ny regulering, udnyttelse af testmuligheder som sandkasse-faciliteter – og i det hele taget tilskynde og understøtte udvikling og anvendelse af AI, i stedet for at hæmme det.

For at sikre at Danmark, i EU-regi, arbejder målrettet på at lette den administrative byrde for AI-drevne virksomhedsinitiativer, foreslår Dansk Erhverv, at der etableres en AI-portal/hotline under Digitaliseringsministeriet (med inddragelse af andre relevante ministerier og styrelser), hvor virksomheder kan henvende sig med konkrete bekymringer og udfordringer i forbindelse med regulering af området.

- 3) En særlig indsats for **tiltrækning og udvikling af IT-kompetencer og stærkere kobling mellem forskning og kommerialisering**. Digitale kompetencer er nøglen til succes, når det handler om at anvende og udvikle kunstig intelligens. For at kunne udnytte de mange muligheder, som kunstig intelligens tilbyder, er det en forudsætning, at danske virksomheder har adgang til medarbejdere med de rette kompetencer. Det gælder særligt IT-specialister, der har erfaringer med at udvikle og bruge kunstig intelligens. Men det gælder også medarbejdere med mere generelle digitale og tekniske kompetencer, der kan anvende teknologien i det daglige arbejde og som kan kombinere teknisk viden med faglig indsigt.

Derfor er der behov for, at vi både uddanner flere unge med de rette kompetencer til at bruge kunstig intelligens, men også, at vi opkvalificerer nuværende medarbejdere, så de kan varetage deres opgaver på nye måder og med nye teknologiske hjælpemidler. Endelig er der behov for, at danske virksomheder kan tiltrække de bedste udenlandske

medarbejdere, der kan skabe innovation og vækst i danske erhvervsliv. Det kræver, at danske virksomheder benytter sig af de muligheder som erhvervskandidaterne i den nye universitetsreform giver, at der skabes flere studiepladser på de IT-faglige uddannelser, også til internationale studerende, og sidst men ikke mindst en lempeligere udlændingelov.

Samtidig er der behov for, at vi i Danmark intensiverer forskningsindsatsen inden for kunstig intelligens. Vi skal sikre, at fremtidens forskertalenter får gode vilkår til at levere brugbare teknologiske løsninger til dansk erhvervsliv. Både for at indfri de potentialer, som kunstig intelligens giver på kort sigt. Og for at bane vejen for videnskabelige nybrud, der bidrager til den grundlæggende udvikling af teknologien på langt sigt. En styrket forskningsindsats skal samtidig medvirke til, at vi i Danmark kan præge udviklingen af kunstig intelligens, så den bliver formet efter europæiske og demokratiske værdier.

Konkret bør vi i Danmark øge antallet af ph.d.er der har fokus på kunstig intelligens. Især erhvervs-ph.d.erne bør være i fokus og der skal udarbejdes incitamentsstrategier, der gør det attraktivt for også mindre virksomheder at ansætte ph.d. studerende. Endeligt skal kommercialisering af forskning og undervisning på universiteterne styrkes fx ved at erhvervsfokus tæller med i taxameterordningen for universiteterne.

- 4) Bedre **adgang til offentlige data og mere deling af data**, så danske virksomheder bedre kan udnytte tilgængelige data til at træne og udvikle AI-systemer.

Kvalitetsdata er forudsætningen for at anvende og udvikle kunstig intelligens. Vi har et godt udgangspunkt i Danmark, men vi kan blive meget bedre. Hvis danske virksomheder skal udnytte potentialet i kunstig intelligens, er det nødvendigt med langt bedre adgang til data. Derfor skal vi frisætte endnu flere offentlige datasæt, så de kan skabe innovation og vækst i danske virksomheder.

Grunddataprogrammet og Datafordeleren er gode eksempler på, hvordan man fra statens side har arbejdet aktivt på at frisætte offentlige data – men vi er ikke i mål endnu. Målsætningen skal være, at alle ikke-personhenførbare datasæt skal være tilgængelige. Derfor skal der afsættes ressourcer hos Styrelsen for dataforsyning og infrastruktur til at opspore og frisætte offentlige datasæt.

Danske virksomheder skal have mulighed for at udvikle og træne AI-løsninger baseret på offentlige data - også med henblik på at kunne kommercialisere og sælge deres løsning til andre kunder efterfølgende.

Øget brug af data stiller også krav til virksomheder og den offentlige sektors opbevaring af data. Cloud-teknologi er derfor en vigtig infrastruktur og forudsætning for en mere ambitiøs udrulning, innovation og anvendelse af kunstig intelligens i Danmark. Der er således behov for en samlet cloud-strategi, som skal sikre adgangen til gode og sikre løsninger til opbevaring af data. Strategien skal bane vejen for en mere ambitiøs og samtidig balanceret dansk tilgang til cloud-transition, hvor partnerskaber og krav til globale udbydere sikrer ansvarlig teknologiudvikling, konkurrence, udbud af forskellige løsninger (lokale, hybrid, hyperscale mv) - og dermed værdiskabelse og arbejdspladser i Danmark.

- 5) Et **teknologi-drevet opgør med unødvendigt bureaukrati og fokus på automatisering i det offentlige**. Det skal ske gennem lancering af nye ambitiøse initiativer og styrket offentlige-private samarbejde om data, automatisering og AI på centrale områder indenfor særligt velfærds- og sundhedssektoren. Den offentlige sektor står overfor store udfordringer – vi mangler hænder, økonomien er presset og borgernes krav til

serviceniveauet er stigende. Vi bliver nødt til at udnytte de muligheder, som kunstig intelligens giver både for at sikre effektivitet - men også kvaliteten.

Brugen af kunstig intelligens i den offentlige sektor kan både give bedre og mere korrekt behandling. Det har Region Hovedstadens mammografiprojekt vist. Her får lægerne hjælp af kunstig intelligens til at kigge på mammografibillederne, så kvinder i Region Hovedstaden hurtigere får svar på deres undersøgelse.

Og i Norddjurs Kommune har en algoritme, der kan sortere den indgående digitale post, resulteret i en reduktion i den tid, der bruges på fordeling af posten på cirka 66 pct. i forhold til tidligere. Løsningen understøtter derudover, at de rigtige medarbejdere modtager relevant post i første omgang, hvilket sikrer øget fortrolighed.

Regeringen bør lancere en samlet plan for brugen af kunstig intelligens og automatisering i den offentlige sektor som led i en ny ambitiøs dansk digitaliseringsstrategi. Planen skal sikre en storstilet udrulning af løsninger baseret på kunstig intelligens. Vi skal væk fra tanken om innovationsstøtte og projektteri og flytte fokus til storskalaimplementering. Samtidig skal planen fokusere på at løse de udfordringer, der tidligere har bremset brugen af kunstig intelligens i den offentlige sektor. Det drejer sig fx om udfordringer med data-kvalitet, dataformater, sikker deling af data ml. systemer, fortolkning af GDPR samt udfordringer med juridiske dokumenter og risikovurderinger.

- 6) Øget fokus på hvordan digitale værktøjer kan **demokratisere og inkludere** borgere, der tidligere har været udfordret af digitaliseringen eller på andre måder marginaliseret.

Danmark har i mange år været foregangsland for offentlig digitalisering. Men vi er faldet bagud. Andre lande, som vi normalt sammenligner os med, overhaler os. Det er tid til at komme op i gear igen. Vi skal gentænke den offentlige digitalisering – denne gang med borgeren endnu mere i centrum.

Vi skal udnytte de mange muligheder, som kunstig intelligens tilbyder til at nedbryde barrierer i forhold til den offentlige service. Vi skal bruge kunstig intelligens som et redskab til inklusion. Der er ingen tvivl om, at nye teknologier som fx de generative sprogmodeller kan skabe en mere intuitiv kommunikation mellem borger og myndigheder. Ambitionen skal være, at de nye teknologier kan ændre hverdagen for de borgere, der i dag føler sig marginaliseret i et stadigt mere digitalt samfund. Lad os bruge teknologierne til at inkludere de digitalt udsatte, så vi møder dem på deres præmisser.

For at forløse det fulde potentiale skal der på kommunalt, regionalt og nationalt plan arbejdes på at integrere teknologierne i mødet med borgeren. Derfor skal indsatsen være en del af den foreslåede samlede plan for brugen af kunstig intelligens og automatisering i den offentlige sektor.

- 7) En fornyet dansk **offensiv tilgang til international digital regulering især i EU**, der sikrer gode konkurrencevilkår for danske virksomheder.

Reguleringsdagsordnen i Bruxelles er udfordret. Med Brexit har Danmark og de Nordisk-Baltiske lande mistet en tæt alliancepartner, der i EU-regi skabte en tyngde, der kunne sikre balancerede reguleringer, der skabte muligheder for erhvervslivet og reducerede de administrative byrder. Den opgave er særlig vigtig i disse år, hvor den globale konkurrence i høj grad er drevet af teknologiske fremskridt.

Danmark bør opprioritere samarbejdet med ligesindede EU-lande med henblik på at skabe en alliance i Bruxelles, der sikrer, at EU omfavner den digitale dagsorden, og arbejder for regulering, der fremmer konkurrence, valgmuligheder og beskyttelse af europæiske værdier, men samtidig undgår overregulering – og dermed i højere grad end i dag fremmer europæiske virksomheders globale konkurrenceevne. Der bør i samarbejdet være et dedikeret fokus på at sikre de bedste mulige betingelser for entreprenører og startop-virksomheder i Europa og for skalering.

Det danske EU-formandskab er lige om hjørnet og det er oplagt, at regeringen prioriterer at digital regulering skal fylde under det danske formandskab. Samtidigt bør den digitale dagsorden være en kerneprioritet for den nye EU-Kommission. Her kan Danmark spille en væsentlig rolle i at sikre, at det sker ved at føre en aktiv og konstruktiv EU-politik, hvor det digitale gøres til en hovedprioritet.